

yapabilmek için yayına gerek duyacaktır. Dalgalanmalarla bazen suyun üstünde bazen altında kalacak, altında olması durumunda hava almak için çırpınmak zorunda kalacaktır.” Bakıldığı zaman süreç gerçekten bu şekilde işlemektedir. Ancak yayın yapmak sadece güvenceyi karşılamak için yapılmamalıdır. Bu şekilde okunmayan pek çok yayın yığını ile karşı karşıya kalınmaktadır. Mevlana'nın dediği gibi “insan önce düşünmeyi öğrenir, sonra kalıplar içinde düşünmeyi ve en sonunda sağlıklı düşünmenin kalıpları yıkarak düşünmek olduğunu öğrenir.”

Öğr. Gör. Rukiye Yorulmaz

Sosyal bilimler alanında yapılan çalışmaların bilime katkı sağlamasından çok niteliksiz veriye neden olduğunun altı çizilen çalışmada, eleştiri üzerine inşa edilmesi gereken bilim olgusunun sorgulanmaktan yoksun bir alana dönüştüğü görülmektedir. Bu yüzden sosyal bilimler adı konmamış bir nevrozdan mustarıptir açıklaması yapılmıştır. Elbette büyük çaplı araştırmalar olmadan çok boyutlu irdelenmeden nevrozu isimlendirmek doğru olmaz. Ancak sosyal bilimlerde Girdap Nevrozu bir nevi içinde bulunduğumuz durumu karşılayabilir. Şöyle ki girdap kelime anlamı olarak hem tehlikeli yer anlamında hem de akıntıya ters anlamında kullanılmaktadır. Bu durumu sosyal bilimlerin eleştirilen “toplumsal hayata yardım yerine bilakis engel olması” durumuna ve bilimden istenilen şeyin tersi yönde yapılan hareketlere dayandırarak tehlikeli bir yer oluşturduğumuzu, girdap nevrozuna kapıldığımızın yorumunu yapabiliriz diye düşünüyorum. Bilinç evrelerinden geçme cesaretini gösteremedikçe de bu nevrozu atlatmak elbette zor olacaktır. Akademide üç bilinç evresi ise akademisyenlerin yine yeniden uyanma sürecidir. İlk bilinç; amacın sadece akademik ilerleme, güç ve statü sağlamak olduğu ve taklitçiliğe yatkın olan benmerkezci hâldir. Bu halde fazla kalmak bireyin ilerleyen akademik yaşantısını da amacını da saptırabilecektir. O yüzden ikinci hâl olan duyarlılaşmaya geçmek özellikle sosyal bilim araştırmalarında önem arz etmektedir. Böylece akademisyen doğru olanı yani bilime katkı sağlamayı deneyimlemiş olmaktadır. Bunu takip eden son hâl ise derin bilinç hâlidir. Kişinin bilimle haşır neşir olarak kendisini bulduğu, önceki yollardan gitmek yerine kendi bilimsel yolunu çizdiği ve evrensel fayda sağladığı döneme ulaşma evresidir. Mevlana'nın hayat serüvenini ifade ettiği, “Hamdım, piştim, yandım” cümlesi ile üç bilinç yapısal olarak birbirini tamamlayan evrelerdir benzetmesi de yapılabilir. Akademide ve özellikle doktora sürecine ait keskin virajlar, yokuşlu ve bol uçurum kenarlı yolları kaleme almış olduğunuz makaleniz sayesinde görme, değerlendirme ve “Ben hangi bilinç evresindeyim?” sorusunu kendimize sormamıza neden oldu. Neredeyiz ve nasıl akademisyen olmak istiyoruz? Girdaba düşen mi yoksa çileli yolun sonunda derin bilince erişen mi? Akademik kimlik oluşturma sürecimize ışık tutacak, farkındalık yaratacak bir makalenizi daha okumak keyif vericiydi. Emeginize sağlık hocam..

Tuğçe Dere - Sağlık Yönetimi YL

Prof. Dr. Atila Yüksel tarafından sosyal bilimler alanında akademinin ve akademisyenin yaşadığı değişimi ele alan makale farkındalığı artıran bir çalışma. Kişinin akademide var olma sürecini her yönüyle ele alan bu çalışma var olma olgusunu oluşma ve süreç temelinde incelemiştir. Kişinin psikolojik, sosyolojik ve toplumsal olarak yaşadığı her olay akademiye, bilime, alana dair bakış açısını da etkilemekte değiştirmektedir. Süreç dediğimiz aşama ise kendi içerisinde gelişim, bilinç süreci, bilimsel olarak bilinç halleri gibi alt başlıklar halinde ele alınmıştır. Bir çocuğun dünyaya gelmesi metaforuna benzetilen akademik süreç savunmasız, deneyimsiz, bağımlı olarak başlamakta, kişisel ve toplumsal etkilerle büyüyen yetişkin, farkında, bilinçli bir akademisyen aşamasına gelmektedir. Günümüz akademi dünyasını anlatan, hepimizin aynı yolun yolcusu olduğumuzu gösteren farkındalığı yüksek bir makaleydi.

Öğr. Gör. Selma DOĞANALP ÇOBAN

Yüksel, akademik analizinde bilim felsefesi ile tasavvuf felsefesini harmanlayarak gerçek anlamda akademisyenliğe ulaşmayı analiz etmiştir. Bu noktada hem kendi gelişimimi değerlendirerek öz değerlendirmeme katkıda bulunmuş ve genel olarak akademisyenlik mesleğine ve bilim dünyasına farklı bir açıdan bakmamı sağlamıştır. Her şey değişim içindedir. Yenilik ve değişim

bilimsel ilerlemenin de yoludur. Her şey hareket halindedir ve hiçbir şey sonsuza dek kalmaz. Bu yüzden de Herakleitos'un dediği gibi "Aynı ırmağa iki kez giremeyiz." Çünkü ikinci kez ırmağa girdiğimde ben de değişmiş olurum, ırmak da. Hakikate ulaşırken ilim insanı adeta bir başkalaşım içerisine girer. Tüm benliğiyle, ruhuyla frekansı yükselir.

Yüksel'in de belirttiği gibi bu, Tasavvuftaki nefsin mertebelerine benzer. İlkin sadece yükselme hırsına sahip, "yayın olsun da nasıl olursa olsun" felsefesiyle hareket eden, hep "ben", hep "ben" diye gözünü hırs bürümüşken hatta haksız rekabet eden biriyken yani aşağı mertebede bir "aydınlanma" geçirip bu kişinin kendi yaşam olaylarından da kaynaklanabilir veya kendiliğinden gerçekliği görmeye başlayabilir ve kişide değişim başlar. Böylece "biz" anlayışına sahip, topluma faydalı olma ilkesiyle hareket eden, ulvi duygularla bilim yapan gerçekten topluma faydalı olacak, bilim dünyasına yeni bir ses yeni bir anlayış getirecek veya gerçekten katkı sağlayacak eserler üreten "ulvi" yüksek mertebeye ulaşmış bir insan haline gelebilir. Artık kişinin yegane amacı bilim dünyasına faydalı olmaktır. Kişi, artık benliğini saran olumsuz duygulardan arınmış ve yüksek mertebeden bakan esaretten kurtulmuş bir bilinçle hareket edecektir. Adeta ruhu özgürleşmiştir. Akademik baskılar, klişeler, haksız rekabetler umurunda değildir. Yüksel, bu noktada Mevlana'nın anlamlı, güzel sözüne yer vermiştir. "İnsan, önce düşünmeyi öğrenir, sonra kalıplar içinde düşünmeyi ve en sonunda sağlıklı düşünmenin kalıpları yıkarak düşünmek olduğunu öğrenir."

Akademik zirveye ulaşmak noktasında üç kere doğuş yani üç bilinç hali söz konusu olacaktır. İlki daha önce de bahsettiğim en aşağı mertebeye güç, statü peşinde koşma ilk bilinç hali. İkincisi uyanma, aydınlanma hali. Üçüncü bilinç hali de en üst mertebeye ulaştırıcı var etme, yaratmayla ilgili derin bilinç halidir. Umulur ki artık sosyal bilim insanları silkenip uyanmalı, "aydınlanmalı". Baki olanın kişinin ardında bıraktığı eserler olduğu unutulmamalı. Gerçekten bilim yapmak isteyen insanlara ket vurulmamalı. Kendi deneyimlediğim ve çevremde gördüklerime göre de kendi analizim "hakiki" bilim yapan çok az insan var. Ve aşağı mertebedeki insanlar gerçekten bilim yapmak isteyen insanların sesini kısmak için ellerinden geleni yapıyorlar. "Aydınlanmış" bilim insanlarının el ele olduğu, kendileriyle birlikte insanlığı "yükselten" bir dünyanın olması dileklerle sayın Prof. Dr. Atila Yüksel'i de kaleme aldığı bilim dünyasına gerçekten faydalı bir eseri için de tebrik ediyorum.

Nil Gürel- SDÜ Sağlık Yönetimi Yüksek Lisans Öğrencisi

Makalenin giriş kısmında sosyal bilimler alanında varlığının bilindiği fakat üzerine eleştirenlerin yapılmadığı sorunlardan bahsediliyor. Ulaşılan her yeni bilinç seviyesini yeni bir doğma hali olarak niteleyen yazar akademide üç bilinç halinden bahsediyor. Diğer bölümlerinde de bu bilinç hallerini açıklıyor. Birinci hal, daha çok araştırmacının kendisini ön planda tuttuğu, taklitçi ve bağımlılık hali olarak ifade ediliyor. Burada araştırma yapmanın amacı akademik ilerleme, statü kazanmadır. İkinci hal, uyanma hali olarak ifade ediliyor. Araştırmanın amacı alana özgün katkı sağlamaktır. Üçüncü hal ise var etme şeklinde ifade ediliyor. Burada amaç topluma ve diğerlerine katkı sağlamaktır. Yazar bu şekilde üç halin varlığını akademide üç kere doğmak olarak ifade ediyor. Halden hale geçişin mümkün olması gibi, bulunduğu halde kalmanın da olası olduğunu belirtiyor. Doktora döneminde olduğum için makaleyi okurken tabii ki en çok odaklandığım bilinç hali birinci hal oldu. Buradaki özellikleri okuduğumda kendimi buldum. Daha doğrusu aklıma direkt her gün yayımlanan makaleler atıf almış mı ya da yayım sürecinde olan makale yayımlanmış mı diye bakmam geldi. Fark ettim ki insanlık için çok küçük ama benim için çok büyük olan şeylermiş bunlar. Yani ben de araştırmalarımı sadece akademik ilerleme için yapmışım. Aslında bunun böyle olduğunu biliyordum ama bu makale gerçekleri bir kez daha yüzüme vurdu diyebilirim. Gerçekten faydalı bir şey üretmeyi ya da çok merak ettiğim bir şeyi araştırıp sonuçlarını merakla okumayı çok isterdim. Ama kendimi birinci halde kalmayıp ikinci hal ve üçüncü hale geçeceğimi düşünerek teselli ediyorum. İkinci doğuşum için sabırsızlanıyorum.

Elif ÖZER

"Akıl ve ruh sağlığı sorunlarından iki kat daha fazla mustarip" bir doktora öğrencisi miyim?

Neden olmasın? Akademi içerisinde yer alan hangi birey olumsuz durum ve duygular yaşamadan hayatına devam ediyor? Özellikle akademi dünyasının siyaseti ile tanışmış kimselerden bahsediyorum. Mobbing deneyimlemeyen, kıskançlığa maruz kalmayan, yeni olduğu için dışlanmayan ve tükenmeyen insanların sayısı umarım tahmin ettiğimden daha fazladır. Akademinin patolojilerini bireye indirgemek ve genelleme yapmak en son isteğim. Lakin görünen köy...

Akademinin en önemli probleminin “akademide yer alan bireylerin akademik mantaliteden giderek uzaklaşması” olduğunu düşünüyorum. Bilim yapmamak, bilimcilik yapmak belki... Hadi bir akademi düşünelim. Bu akademik ortamda her yapılan çalışma gerçekten insanlığın faydasına olduğu için yapılıyor olsun. Atıflar tüm metin okunarak ve içselleştirilerek yapılsın. Bulgular çarpıtılmasın, dergiler etik bağlamda çalışmaları değerlendirsın. Merakla başlasın her şey, hipotezler bulgulardan önce kurulsun. Gerçekten nitelik dikkate alınsın... Bunları başarmak neden imkânsız olsun?

Atila Hoca akademide üç bilinç halinden bahsediyor. İlki, akademik kariyerde ilerlemek ve prestij ve güç gibi maddi kazanç beklentisi ile var olma hali olan benmerkezci ferdiyet; ikincisi bilime ve bulunulan alana katkı yapma ile oluşan duyarlılaşma ve üçüncüsü evrensel fayda sağlama. Bu üç hali ise yeniden doğma olarak tanımlıyor: *“Birincisi hayata, aileye ve geldiği topluma, kültüre, ön eğitime doğmaktır. İkincisi egemen ve geleneksel düşüncenin hakimiyetindeki doktora eğitimindeyken bilime, hâkim bilimsel yöntem ve uygulamalarla biçimlenerek doğmaktır. Üçüncüsü ise kökten değişimi gerektiren kişinin kendisine doğması (kendilik) yani akademik bakışına ve yaşamına kendi özgür düşüncesiyle akıyla biçim vermesidir.”*

Atila Hocanın çalışmasını okurken Mevlana'nın “hamdım, piştim, yandım” cümlesini ve Kohlberg'in ahlaki gelişim evrelerini anımsamamak mümkün değil. Özellikle Kohlberg'in bu basamakları akademik ahlaki gelişim evrelerine göre yorumladığımızda taşlar yerine oturabiliyor. SCI yayın yapmazsam ilişkiğim kesilir düşüncesi akademide gelenek öncesi dönem değil midir? Ya da bir akademisyen/öğrenci olarak makale yazmam lazım çünkü akademi bunu gerektiriyor düşüncesi akademide geleneksel dönemi anlatmaz mı? Kohlberg'e göre ilk evredeki çocuk benmerkezcidir ve bütün durumlara kendi açısından bakar. Tıpkı akademide olan bireyin Atila Hocanın bahsettiği ilk hali gibi.

İçerisine doğduğum akademik kültürün gayesinin insanlık yararına üretmek olduğuna inanıyorum. Bu inanç beni diğer ortamlara karşı kör etmiyor, fakat kendimi şanlı hissettiriyor. Ait olduğum “Isparta Okulu” oluşumunun tam da Atila Hoca'nın kendilik haline vurgu yaptığını biliyorum. Yıllardır Ramazan hocamın bahsettiği konuların makale olarak yazılması, yazılı metinlerde sesli söylenmesi beni mutlu ediyor. Atila hocaya teşekkür ediyorum.

Yalnız, aklıma takılan bir şey var. *İnsanlığın yararına yapılmayan bir çalışma ile keşfedilen bir “şey” insanlığın yararına yapılan bir çalışmada temel özne olduğunda doğru yorumu nasıl yapacağız?*

Öğr. Gör. Betül SARI

Kimi zaman bu mesleği çok sorguladığım zamanlar oluyor. Ben ne yapıyorum? Kime bir faydam var gibi. Bazen kendimi sorgularken mutsuz olduğumu bile fark ediyorum. Sanki hocamız zihnimi okumuş gibi. O kadar ki benim yayınlarım atıf almıyor diye üzülme gibi bir durumun içerisinde olmayı bile anlatmış. Bu süreçte gerçekten iyi bir sosyal bilimci olmak ne demek? Yahut herkes çalışıyor diye birtakım konuları çalışmak istemek etik mi şu an anlıyorum. Bu döngüden çıkmak için araştırmacının farkındalığının yüksek olması gerek. Aksi halde herkes gibi o da suya sabuna dokunmadan düzeni devam ettirme gafletine düşecektir. Tam olarak anladıklarımı ifade etmekte güçlük yaşıyorum. Açıkçası bu bir muhasebe yapabilmek için oldukça değerli bir yayın. Hiç kimsenin okumadığı yayınları veri tabanlarına aktararak gerçekten akademisyen oluyor muyuz? Ya da aylarca yanıt beklediğimiz çok iyi dergilerin yayınları neye çözüm üretiyor? Daha büyük bir

çıkılmaz ise hocamızın ifade ettiği üzere fen bilimlerine öykünmemiz. İnsanı nasıl bu şekilde değerlendiriyoruz? Bunları nasıl genelliyoruz? Daha da kötüsü bundan neden gocunmuyoruz? Acaba kolayı tercih etmek işimize mi geliyor? Nasıl olsa böyle gelmiş böyle gider diyerek yola devam etmek bize ne sağlayacak? Bir gün ölüp gittiğimizde geride ne kalacağını düşünelim mi acaba? Kafamda çok fazla soru işareti oluştu ama şunu ifade etmekte yarar var Isparta Okulu bu anlamda çok kıymetli. Bize sağladıkları ufuk açıcı imkânlar sayesinde bunlar fark ediyoruz. Bu husustan ötürü teşekkürü borç biliyorum..

Öğr. Gör. Rabia FETTAHOĞLU

Akademideki üç bilinç halinin varlığı üç kere doğmak olarak görülebilir diyor Atila Yüksel. Çünkü “ulaşılabilir her yeni bilinç seviyesi yeni bir doğma halidir.” Her yeni doğma halinde birey daha önce ulaşmadığı düşünme, anlama ve davranma biçimine girer. Bahsedilen üç bilinç halinin birincisi benmerkezci, taklitçi ve bağımlılık hali; ikincisi uyanma, yaratıcılık, bağımsızlık hali; üçüncüsü ise var etme, yaratmayla ilgili derin bilinç halidir. Birinci halde bireyin amacı akademik kariyerde ilerleme, prestij, güç ve statü elde etme, kendine yer edinmektedir. İkinci halde amaç kişisel kariyere daha çok gerçek anlamda bilime katkı sağlamaktır. Üçüncü halde amaç ise değişim aracıdır. Genel olarak bilinç hali bir akademisyenin odağını farklı noktalara, alışılmışın dışına çekebilir ve akademisyen farklı yorumlar üretebilir. Bir akademisyenin hangi yöne gideceğini ve nasıl davranacağını/davranmayacağını belirleyen bilinç hali; bireyin kişiliği, doktorada alışma, kabullenme, toplumsallaşma sürecine, akademik hayatındaki tecrübeleri, öğrendikleri, etkileşimleri sayesinde değişip dönüşür. Akademik gelişim yolculuğu olarak ifade edilebilen bu süreç akademisyenin bilincinin, benliğinin ve görüşünün değişmesidir. Makalede aynı zamanda olma süreci olarak geçen bu yolculuk benzersiz, eşsiz, biricik ve bireysel olarak ifade ediliyordu. Makalede “bilim insanı olmak, kişinin bilincini bilince getirmek, düşüncesini düşünmek, aklının aklını incelemek, ‘kendiliğini’ bulma ve gerçekleştirme sürecini de içerir” olarak geçiyordu. Umudum, kendi yolculuğumda her adımda yeniden doğarak kendini bulan ve gerçekleştiren bir akademisyen olmaktır. Bu yola çıkan herkesin yolculuğuna bu makaleyi okuyarak başlamasının hem bireye hem de akademiye katkı yapacağı aşikardır.

Mihriban GÜDER- SDÜ Sağlık Yönetimi Doktora Öğrencisi

Makale hakkında söylenmesi gereken ilk ifade oldukça çarpıcı olmasıydı. İlk olarak insanı sarsan ve kendine getiren bir çalışma olmuş. Bir yolda ilerlerken nerede olduğunu aslında hedefinin ne olduğunu bir kez daha hatırlattı. Eğitim süresince ve mesleki hayatta yaşanan ve farkında olunmayan akademik durumumuzu çarpıcı bir şekilde hatırlattı ve hedefe tekrar soktu. Akademik gelişim süresinde yaşanan üç tipin nasıl geliştiği ve bizi nasıl etkilediğini gösterdi. Gerçek bir akademisyen kimliğinin ne olduğunu hangi özelliklere sahip olması gerektiğini etkili bir şekilde ifade etmiş. Bu makaleyi her akademisyen okumalı ve kendinizi değerlendirip kendini bu yola tekrar sokmalıdır. Ara ara okunarak nerede olduğumuzu ve nereye gitmek istediğimizi tekrar analiz etmeliyiz. Bu eserin okunmasını kesinlikle tavsiye ederim.

Arş. Gör. Dolunay Özlem ZEYBEK

Akademik dünyada yaşanan birçok sıkıntı bulunmaktadır. Bu sıkıntılarda akademik kişiliklerin hangi seviyede olduğuna göre değişiklik göstermektedir. Atila Yüksel hocanın makalesinde bahsettiği üç gelişim tipi bu sıkıntıların ortaya çıkış nedenini açıkça göstermektedir. Akademik dünyaya ya da bilimsel dünyaya adım atan herkes farklı hevesler ve motivasyon kaynaklarıyla hareket etmektedir. İlerleyen aşamalarda hem müesses nizamın baskısı hem de motivasyonun çeşitli nedenlerle kaybedilmesi akademik körelmeye yol açmaktadır. Bu nedenle makalede yer alan sorunların ve nedenlerinin detaylı olarak incelenerek hazmedilmesi gerekmektedir. En tehlikeli olan birinci tipten en yakın zamanda terkedilmelidir. Akademisyenin bilimsel dünyada yapması gereken misyonu tam anlamıyla yerine getirmelidir. Sadece görüntü değil seste gelmelidir. Bu makale aslında sadece bir kez değil belirli aralıklarla okunmalı ve gerektiğinde kendimize çeki düzen vermeliyiz. Bir akademisyen için oldukça önemli bir makaledir. Okunması kesinlikle tavsiye ederim.

Bilimsel açıdan bakıldığında var olan süregelen bir kültürden bahsetmek mümkündür. Bu kültürü yoğurmadan değiştirmeden devam ettirmek de yoğurarak farklı bakış açıları getirmek de bilim insanlarının elinde. Makaledeki bilişsel süreci ben “akademik olgunlaşma” olarak tanımlamak ve bana sağladığı katkıyı açıklamak istiyorum. Akademiye girdiğim günden beri kendimi yetersiz hissediyorum, farklı şeyler yapmak istiyorum bazen yaptığımız araştırmalar ne işe yarayacak diye düşünüyorum. Bunları toplamı sözü edilen bilişsel sürecin bir parçasıymış ve böyle hissetmem normalmiş. Doktor öğretim üyesi bir hocamla çalışma yapmıştık, bildiriye gönderdik, makale yapma aşamasına geldik hocam bana “Bu makalenin yöntemi içime sinmedi, bunu yayımlamasak olur mu?” demişti ve makale yapmamıştık. O makaleyi yayımlayacak bir dergi elbette bulurduk ve yayınlardık fakat yayımlamadık. Faydasız yayın kervanına bir tane daha eklediğimiz için çok mutluyum. Bir kez daha doğru yolda olduğumu hissederek standardın dışına çıkmak, kabuğu kırmak ve kabile değiştirerek yola devam etmeliyim...

Ayşe Gülen ERTÜMER-Doktora Öğrencisi

Akademide bahsedilen üç bilinç halinin ilk iki evresinin yüksek lisans döneminde ve yüksek lisans tezlerinde çok görüldüğünü düşünüyorum. Bir giriş ve hata yaparak öğrenmenin en temel düzeyi olan yüksek lisansta üçüncü bilinç evresine hazırlık yapılması gerekmektedir. Ama aslında tüm akademik ve bilimsel çalışmalarda üç hali de içeren bir şekilde ilerlemek gereklidir. Var olan paradigmaları hemen kabul etmek, onları hemen uygulamak yerine paradigmanın özünü kavrayarak kendimize uygun bir şekilde uyarlamak, araştırmak ve fayda sağlayacak bir şekilde araştırma yapmalı ve bu bilinçte olmamız gerektiğine inanıyorum. Makalede vurgu yapıldığı ve Isparta Okulu’nun da amaçladığı şeylerden biri olan, farklı bir bilinç standartlarının dışına çıkma, eleştirel bakabilme, sorgulama ve doğrudan hemen kabul etme yerine olumlu, olumsuz iki yönde de inceleme yapmalıyız. Makale bol bol çizdiğim, not aldığım ve içeriğinden oldukça fayda sağladığım bir makaleydi. Özellikle doktora eğitimine yeni başlayacak öğrencilerin mutlaka okuması ve sorgulaması, üstünde düşünmesi ve kendine katkı sağlayacak noktaları tespit ederek akademik hayatına uygulaması gerektiğini düşünüyorum.

Kevser Hüsna ÖZYILDIZ

Bu makalede akademik başkalaşım nedir ve nasıl gerçekleşir soruları ve farklı bilinç hallerinin araştırma sorularını, niyetlerini ve amaçlarını, araştırma sürecini, deneyimini ve çıktılarını etkileyip etkileyemeyeceği olasılığı tartışılmaktadır. Makalenin içeriğinde dikkatimi çeken noktalar şunlardır; Epistemoloji bilme, bulma ve bilgiye sahip olmayla ilgilenirken akademik bilinç olmayla ilgilenmektedir. Bilinç hali, akademisyenin odağını araştırma sürecinde alışılmışın dışında farklı meselelere çekebilir ve farklı yorumlar üretilebilir. Akademiye üç bilinç halinden bahsetmek mümkündür. Bilinç hallerini iyi-kötü diye tanımlamak gereksizdir. Birinin var olabilmesi diğerinin varlığına bağlıdır. Halden hale geçiş olduğu gibi sürekli kalmak da olasıdır. Birinci hal benmerkezci, taklitçi ve bağımlılık halidir. Bu halde yapılan araştırmanın amacı akademik kariyerde ilerlemek, güç, statü ve kendine yer edinmektir. Taklitçi araştırmalarla kendini var etmeye çalışan bu bilinç zaman içinde gerçek araştırmaya aç hale gelir. İkinci hal duyarlılaşma halidir. Bu haldeyken araştırma bağlı olunan alana katkı sağlamak için yapılır. Üçüncü hal ise var etmeyle ilgili derin bilinç halidir. Bu halde araştırma evrensel fayda sağlamak içindir. Akademik bilinç değişmez değildir. Diğer etmenlerin yanı sıra kişinin bilinç hali; kişiliği (örn., yeniliğe açık olmak ya da olmamak), doktoradaki alışma, kabullenme, toplumsallaşma sürecinin yapısı ve akademik yaşamdaki diğer deneyimleri, karşılaşmaları ve öğrenimleri arasındaki karşılıklı etkileşimler neticesinde değişebilir. Son olarak, makale farklı bir bakış açısı kazandırdığı için yazara teşekkür ediyorum.

Elif ERDOĞAN

Akademik sadece akademik çalışmalar üretmek olmadığı aslında kendini geliştirme süreci olduğu vurgulanmaktadır. Özellikle çok çalışma yayınlayanın başarılı olarak görülmesi gibi yanılmalaya değinilmiştir. Burada "çok yayın iyidir" anlayışından kaynaklanmaktadır. O öyle yaptıysa ben de yaparım gibi. Araştırmacı bir robot değildir. Bu durum akademide göz ardı edilmektedir. Bilinç körlüğü kavramı dikkatimi çekmişti. Ben merkezci, duyarlılaşma, derin bilinç hali olmak üzere bilinç türleri bulunmaktadır. Akademik çalışmalar bu bilinç düzeyleri üzerinden giden bir yolculuk gibidir. Akademik süreç uzun bir yoldur ve biraz ağırdır. Genel olarak makale akademinin içindeki bir soruna değışmiştir. Yayın konusundaki düşünceye katılıyorum çok yayın değil bilime katkı sağlayan yayın olmalı. Ama akademide hep bir yarış var ve bu sistemden kaynaklanıyor bence. Eğitim hayatı boyunca hep rekabete yönlendirilmekten geldiğini düşünüyorum.

Meryem Koçaş

Atila Yüksel yine akademide içimizde olunan durumu anlatan ve ufkumuzu açan bir makale kaleme almış. Metamorfoz başkalaşım demekmiş, bu kelime akademide ne kadar güzel anlatılırsa o kadar güzel anlatılmış diyebilirim. Makalede olma, süreç, gelişim süreci, bilinç, bilinç hali, bilimsel bilinç, bilinç geçişleri, bilimsel bilinç halleri, dönüştüren değışimler, devinimsel döngü, toplumsallaşma, kopuş, eşiklik, kaynaşma gibi kavramlardan bahsedilmiş. Okurken çarpıcı gelen ve üzerimde derinden hissettiğim şey "genç akademisyenlerin özellikle doktora öğrencileri akıl ve ruh sağlığı sorunlarından iki kat daha fazla mustarip" olması. Aslında akademi ne kadar gelişim süreci olarak algılansa da süreçte meydana gelen değışimlerin insanları başkalaştırdığı ve "gelişim ve olma" yolculuğundan uzaklaştırdığı aşikar. Makaleyi okurken "özümü bozmadan akademide kalmayı başaracak mıyım?" diye düşünmeden edemedim. Akademik içinde de bireyin bilinç halinden bahsedilmekte ve zamanla bireyin ilk bilinç halinde benmerkezci olduğu, ikinci bilinç halinde duyarlılaşma hali, üçüncü bilinçte de evrensel fayda sağlama halinde olduğundan bahsedilmekte. Burada bireyin şöhret, unvan, yayın kaygılarından uzaklaştığında evrensel faydaya yöneleceğini düşünüyorum. Makalede "olma" başlığı altında mutluluk kavramı üzerine çalışan bir akademisyenin yılda yaptığı düzinelerce yayın ve atıfları olduğu ancak mutluluk kavramını içselleştiremeyeceği veya mutluluk kavramını araştırdığı için mutlu olmayacağından bahsedilmiş. Bu kısım üzerinde gerçekten düşündüm ve aslında kendimde fark ettiğim bir eksikliğin de içselleştirmeme olduğunu anladım. Burayı okurken Gazali'nin yolunu kesen haydutlar aklıma geldi. Hikaye şöyleydi: "İmam-ı Gazali, kervanı basan haydutların reisinden, defterlerini geri vermesini, zira bunların hiçbir işlerine yaramayacağını söylemişti. Haydutların reisi o defterlerde ne olduğunu sorduğunda: "Onlara yazılı bilgileri edinmek için yurdumu terkettim ve uzun müddet süren tahsilimin semeresini onlara yazdım" dedi. Haydutların reisi güldü ve: Nasıl olur da ilim tahsil etmiş olduğunu ileri sürebilirsin? Baksana defterlerin elinden alınca hiç ilmin kalmıyor" dedi. Defterleri de geri verdim. Bu hadise İmam-ı Gazali üzerinde büyük bir tesir bıraktı ve memleketine dönüşünde ilk işi defterlerdeki notları hafızasına nakşetmek oldu." Her okuduğum satırlar benim için değerliydi. Atila Yüksel'in kalemine sağlık...

Sümeyye Güngör

Bilim insanın yetişmesinin ilk basamağı olan doktora sürecinde tez aşamasında araştırmada neye önem verdiği, neyi takdir ettiği, ne amaçla ve nasıl yaptığı içinde olduğu bilinç halinin eseridir. Doktora süreci ferdiyetçi doktora öğrencisinden toplumsal ve/veya evrensel akıl, mantık, izan, vicdan ve irfan bir bilim insanına dönüşmek, "kuantumun sabit bir durumdan diğerine sıçramasıyla devam eden açık bir sisteme" benzetilebilir. Bireyin akademik yaşamdaki doktora öncesi, doktora süreci ve doktora sonrası döneminin incelenmeye çalışıldığı dönemleri kapsamaktadır. Doktora süreci bireyin kendi muhasebesini yaptığı, hayatta anlam bulmaya çalıştığı ve kendini gerçekleştirmeye çalıştığı süreçtir. Doktora süreci, bireyin hal değıştirme, mekân değıştirme, hayal ve idealler konusunda yeniden yapılandığı bir süreçtir. Bilincini, benliğini, görünüşünü değıştirdiği yeni bir süreçtir. Yüksel'in ifadesiyle ferdiyetten, toplumcu

akla, oradan da evrensel akla ulaşma yolunda bir akademisyen üç kere doğabilir demek bu çerçevede yanlış bir sav olmayacaktır. Birincisi hayata, aileye ve geldiği topluma, kültüre, ön eğitime doğmaktadır. İkincisi egemen ve geleneksel düşüncenin hakimiyetindeki doktora eğitimindeyken bilime, hakim bilimsel yöntem ve uygulamalarla biçimlenerek doğmaktadır. Üçüncüsü ise kökten değişimi gerektiren “kişinin kendinden doğması (kendilik)” yani akademik bakışına ve yaşamına kendi özgür düşüncesiyle, aklıyla biçim vermesidir. Akademide üç bilinç hali vardır der Yüksel. Bunlar: Birinci hal benmerkezci, ferdiyetçi haldir. Bu haldeyken yapılan araştırmanın amacı akademik kariyerde ilerlemek, prestij, güç, statü, ve kendine yer edinmektir. İkinci hal duyarlılaşma halidir. Bu haldeyken araştırma “bilime, bağlı olunan alana katkı sağlamak için yapılır.” Üçüncü hal ise derin bilinç halidir. Bu halde araştırma “evrensel fayda” sağlamak içindir. Bu bilinç çerçevesinde birey öncelikle kendi yeteneklerini ve yetkinliklerini ortaya koymaya çalışır. Bu ünvanla toplum içindeki prestijini ve statüsünü öncelikle güçlü kılmak ister. Bu süreçte uzmanlaşma ve bilime katkı sağlama ve topluma faydalı olma doktora sürecinin önemli hususlarıdır. Kısacası akademisyenliğin başlangıcı sayılan doktora süreci yeniden doğuşun ve değişimin sembolüdür.

Dr. Aslı Kaya

Atila hocamız, akademik sürecin, özellikle doktora süreci ve sonrasında bireyin bilinç düzeyi bağlamında nasıl şekillendiği, hangi aşamalarda hangi bilinç düzeylerinden geçebileceği konusunda çok güzel bilgiler vermiş. Üç aşamaya ayırdığı bilinç hallerinde ilk aşama benmerkezci hal ve birey bu aşamadaki yaptığı akademik çalışmalarda kendisi için fayda sağlayacak adımlar atar; yaptığı yayınlar, aldığı atıflar kendisi için önemlidir. İkinci aşamada literatüre katkı sağlamak, üretken olduğunu hissetmek ister. Üçüncü ve son aşama olan derin bilinç halinde ise tüm evren ve insanlık için faydalı olabilecek çalışmalar yapma bilinci doğar. Hocamız bu üç aşamanın her birine geçişi bir yeniden doğma olarak nitelendirmiş. “Süreç” bölümünde yazılan sorular aslında okuyanın kendini şöyle bir sorgulamasına, durup düşünmesine neden oluyor. Keşke biraz daha sürseydi dediğim bir paragraftı. Akademinin kendimce hep eleştirdiğim taraflarına değinilmiş. Her zaman sormak istediklerimizi soramıyor, okumak istediklerimizi okuyabiliyor muyuz?.. Örneğin bir akademisyen gündüz öğretiminde derse giriyor, ikinci öğretimde derse giriyor, aynı zamanda akademik araştırma yapması gerekiyor, bunların üzerine bir de idari görev veriliyor. Peki bu akademisyen kendine mi zaman ayırsın, ailesine mi zaman ayırsın ya da kalan diğer işlerine mi zaman ayırsın? Aslında öğrenme, öğretme ve araştırma üzerine aşkla yola çıkan biri, zamanla sadece kendisine verilen görevleri yetiştirebilmek adına sevdiği meslekten soğuyan, mental sağlığını koruyamayan ve aslında kapasitesi olmasına rağmen bu tür sorumlulardan dolayı niteliksiz işler ortaya koyan biri olup çıkıyor diye düşünüyorum. Belki bu durum konusunda, henüz yüksek lisans öğrencisi olmam nedeniyle tecrübe etmeden düşünüp yorumluyor olmamın getirdiği bağdaşmazlıklar olabilir ama bazen ben bile oturup, merak edip aldığım bölümümle ilgisi olmayan başka bir kitap okumak istiyorum, mitolojik, psikolojik, evrenle ilgili ya da herhangi bir roman... Lisansüstü sürece girdikten sonra sadece alanımızla ilgili okumalar yapmaya mahkummuşuz gibi geliyor. Hal böyleyken bir işini hakkıyla yapan bir akademisyenin, akademik hayatın kısır döngüsünden kurtulup farklı bir yöne bakması çok zor oluyor diye düşünüyorum. Bunlar ve daha aklıma gelmeyen birçok nedenlerden dolayı daha pek çok akademisyen, akıl sağlığı konusunda muzdarip olur; daha pek çok akademisyen, pozisyonundan ayrılmayı düşünür ve daha pek çok akademisyen, akademiye terk eder gibi geliyor. Hocamıza teşekkür ediyorum, emeğine, düşüncelerine sağlık diyorum. Okuması zevkli ve bir o kadar da kişinin iç hesaplaşmalarıyla karşı karşıya kaldığı bir yazıydı.

Atiye KÜÇÜKKÜTÜK

Makalenin kritiğinde en dikkat çekici nokta; akademide bulunan hocalar ve öğrenciler açısından birçok noktada bireylerin kendisini sorgulamasının sağlanmaya çalışılmasıydı. Makalelerin en prestijli dergilerde yayınlansa bile hemen hemen hiç okunmamaları gerçekten üzücü. Eleştirilmeden kabul edilen bilgi olarak bahsedilen bölüm dikkat çekiciydi. Bilgiyi eleştirme ve sorgulama oranının ise yüzde ikilerde olması düşündürücü. Sosyal bilimlerin toplumsal hayata

yardımcı olmak yerine engel olması ise biz sosyal bilimciler açısından sorgulanması gereken bir gerçek.. Akademik bilinç ifadesinin yer aldığı olmak, yaratmak ve derinlemesine anlamak süreci de kıymetli yerlerden. Akademisyenin olma yolculuğunda birkaç kere doğması ise farklı ve güzel bir bakış açısı. Bu üç halin olduğu bütün ise aslında bireyin şuurlanması olarak ifade edilmiştir. Bilim insanı olmanın aslında kendini gerçekleştirme ve bulma sürecini de içerisinde barındırdığı hususuna dikkat çekilmiş. Bilimsel gayretin evrensel olduğu konusunda bir diğer önemli nokta. Bilim, toplumlara ve diğerlerine fayda sağlamak amacıyla yapılabilir diyerek de aslında tüm durum özetlenmiş olsa gerek.

Halil Can Aydemir

Atila Yüksel tarafından kaleme alınan bu makalede akademide üç hal bulunduğunu, bu halden birincisi olan ferdiyetçi (ben merkezci) halde bulunan akademisyenlerin yaptıkları çalışmaların amacının akademik kariyer, güç, statü gibi nedenlerle yazıldığı ifade edilmekte. İkinci hal olan duyarlaşma halindeki akademisyenlerin yaptıkları çalışmaları ise merak ile, yaratıcı düşünce ve istekle ortaya çıkardıkları, bağlı oldukları alana katkı sağlama amacı ile yürüttüklerini belirtmekte. Üçüncü hal olan derin bilinç halinde ise akademisyenlerin artık asıl olması gereken ve evrensel fayda güdülerek yürüttükleri çalışmaların olduğunu söylemekte. Aynı zamanda kişinin bu haller arasında zaman zaman geçişlerde bulunabileceği belirtilmektedir. Makaleyi okurken hangi halde olduğumu derinlemesine düşünsem de kendi akademik konumumla ilgili net bir kanıya varamadım fakat ikinci halde olduğuma dair bir yatkınlık hissettim. Bunun üzerinde ise makalede sıklıkla söz edilen epistemik kabilemin (Makaleyi okurken içinde bulunduğum epistemik kabileyi Isparta okulu olarak düşündüm, umarım doğru anlamlandırmışımdır.) oldukça büyük bir etkisi olduğunu düşünüyorum. Makaleyi kişisel gelişimimin yanı sıra, atandığım günden itibaren (2019 Kasım) bulunduğum okuldaki (bir meslek yüksek okulu ki makaledeki hallerden hiç birinde olmayan ayrıca bir hal olması gerektiğini düşündüğüm bir grup) akademisyenlerle (öğretim görevlisi demek daha mı mantıklı olur bilemiyorum, şayet akademisyen sıfatını bir çoğunun taşımadığı kanısındayım) yaptığımız tartışmalarda artık çıkmaza girip, geri planda kalmak zorunda olduğum tartışmalar geldi ve bu makaleyi çok daha önce okumuş olmayı diledim.

Öğr. Gör. Ebru Yıldız

Makalenin de vurgu yaptığı üzere akademisyenlik inişli çıkışlı çok zor bir yol. En zoru da sanırım akademik çalışmaya hangi aşamada (bu benim için doktora tez aşaması) olursan ol, gün içinde çalışma koşullarında fırsat yaratamadığında oluşan o vicdani rahatsızlıkla yaşama duygusu. Sanırım Yüksel'de olma yolundaki o süreci kendisiyle yüzleşme olarak açıklamış. Yüzleşme sonrası niteliksel bir değişim, dönüşüm gerçekleşirse de yeniden inşa kaçınılmaz olacaktır. Dönüşümler kişiyi nicelden çok nitele itiyor. "Kaç tane makalem var?" sorusundan ziyade makalelerin içerikleri akademisyenin derdi olmaya başlıyor. Toparlarsak kişinin deneyimleri ile üç bilinç hali oluşuyor. Üç halin varlığı da akademide üç kere doğmak olarak nitelendirilmiştir. Kişiler farkındalıkla ya da değil içinde buldukları kültürden beslenirler. Aynalama etkisi devreye girer. Ancak farklı bir kültüre girince sorgulama başlar.

Öğr. Gör. Kübra AĞIRKAYA

Akademide olan her bireyin, akademiye bir şekilde eli değmiş herkesin okuması gereken bir makale bence. Yazar tam olarak kanayan yaralarımıza dokunmuş, akademi gerçeklerini de dile getirmiş. Hep sorguladığım ve üzerine düşündüğüm bir şey. Bu çalışmaları kim okuyor? Bu çalışmalar kimin için yapılıyor? Kime bir faydası dokunuyor? Ya da herhangi bir kimseye bir katkı sağlıyor mu? Akademideki hallerden birini yayın yapmanın bilim sayıldığı kriz hali olarak tanımlıyor. Akademideki sorunları dile getirmekle kalmıyor bu sorunların sebeplerine de değiniyor. Yazar oldukça yerinde çıkarımlar yapıyor. Akademik bilincin aşamalarını "olmak-yaratmak-derinlemesine anlamak" olarak sıralıyor. Bize de bu bilinç düzeylerinden nerede olduğumuzu düşündürüyor. Anlam inşa etmenin önemine değiniyor.

Bilinçteki gelişim ve olma hali akademik statü ve titrden bağımsızdır. Okurken şunları düşünüyorum: Olmak ve gelişmek, anlam inşa edebilmek bana göre akademik statüden kat kat

daha elzemdir. Akademik statü ve ünvan çok da ciddiye almadığım bir mevzu. Bir ünvana sahip olmak, akademik statüye sahip olmak o ünvana ve statüye layık olduğumuz ya da “olduğumuz” anlamına gelmez. Aslanan “olmak”tır. Ulaşılan her bilinç seviyesi yeni bir doğma halidir diyor yazar. Ve akademideki bilinç hallerini 3 seviyede şu şekilde sıralıyor. 1.Benmerkezci/ferdiyetçi hal 2. Duyarlılaşma hali 3. Derin bilinç hali... Derin bilinç halini ise kilinin kendi aklını özgürce kullanma yolundaki şuurlanması olarak nitelendiriyor. Peki biz neredeyiz? Hangi haldeyiz? 1. halde isek vay halimize.

Yazar akademideki önemli bir probleme daha değiniyor, yayın koşullu bilinç eleştirisi yapıyor. Yayın koşullu bilincin nitelik yerine nicelik ortaya koyduğu tartışmasıdır. Nicelik peşinde koşarken niteliği kaybediyoruz. Bu bilinç ile gerçek manada akademik gelişim ve olma hali ne yazık ki gerçekleşemez. Bağımsız bir akademisyene dönüşmeyi başarmanın önemine değiniyor. Peki bizim akademimizde kaç “akademisyen” ya da danışman bunu önemsiyor ve öğrencileri için bunu istiyor? Gayemiz gerçekten akademisyen/“olmuş insan” yetiştirmek mi yoksa egolarımızı tatmin etmek/“akademisyen”miş gibi bağımlı insan yetiştirmek mi? Yayın koşullu bilinç ile yayın kaygısı ile yayın yapmanın kısır bir gelişim olduğunu, kişinin bütünsel gelişimi için yeterli olmadığını vurguluyor. Vasat nedir? Bunun üzerine düşünmemiz gerekiyor. “Olmayan” mı yoksa “sayısız yayını olmayan” mı? Bizim bunu nasıl algıladığımız oldukça önemli. Bir müfredat rehberi mi olmak istiyoruz? Yoksa bir bilgin, ilham verici bir entelektüel mi? İşte bütün mesele bu... Bir yandan bilim ekonomisine de değiniyor ve eleştirisini yapıyor. Eser aynı zamanda bana, şuan çektiğim sancuları anlamlandırmada bir parça katkı sağladı. Bazen yayın koşullu, bilim ekonomisine katkı sağlayan akademi gibi görünen bu epistemik kabileye dahil olamadığımı düşünüyorum. Bu kabilenin kurallarına uyamıyorum, gereklerini yerine getiremiyorum. Sırf kabul görmek ve dahil olabilmek için bazı şeyleri yapmak istemiyor ve bu zorunluluğa boyun eğmek istemiyorum. İçinde bulunduğumuz akademik sistem bağımsız bir akademisyen olmaya müsaade ediyor mu? Sisteme karşı durmak da “olma”nın bir koşulu değil mi? Yazıdan çıkarılabilecek onlarca mesaj var. Ve son olarak bana göre yaşam bir bütün; iş, aile, sosyal hayat hepsi bir arada geliştirilmeli. Akademik gelişim tek başına gerçekleşmeyecek bütüncül gelişimin bir parçası olarak diğer alanlardaki gelişimimizle birlikte gerçekleşecektir. “İnsan önce düşünmeyi öğrenir sonra kalıplar içinde düşünmeyi ve en sonunda da sağlıklı düşünmenin kalıpları yıkararak düşünme olduğunu öğrenir.”

Arş. Gör. Hatice YİĞİT

Öncelikle belirtmek istediğim, bir rehber tadında olan bu makale özellikle biz doktora öğrencileri için oldukça yoğun ve öğretici. Belirsizlik durumunu azaltan, önümüze ışık tutan bir makale olmuş, yazarın kalemine sağlık. Günümüzde yanlış anlaşılan, herhangi bir dergide yayın yapmanın performans, kalite vb. göstergesi olduğu kanısı ele alınmış. Çoğunun bulgularının yanlış olduğuna inancım epey yüksek ve bu durum sosyal bilimlerde daha problemlidir. İçinde insani bir yön olan herhangi bir şeyin değişkenlik göstermemesi durumu yoktur. Bilimsel suiistimaller sonucu makalelerin geri çekilmesi çok küçük bir yaptırım olarak kalıyor. Yanlış bilgiler çoktan kendine takipçi bulmuş oluyor. Herhangi bir makaleye eleştiri yapmak zaten kişiyi bahsedilen kabileden yabancılaştırıyor. Yazar bu akademik problemi aslında yazarın kendi varoluşundan habersiz olmasına bağlıyor. Doktora eğitimindeki korunaklı ortamın akademik camiadan çok farklı olduğu ortaya koyuyor ki bu biraz göz korkutucu. Akademideki üç varlık hali ve bilinç aslında herkes tarafından fark edilmekte. Bu algılayış bilinçli olmasa da kişi zaman zaman koşarak uzaklaştığı, zaman zaman da sadece yanında bulunmaktan haz aldığı hocalarda bunu hissedebiliyor. Ve ne yazık ki ferdiyetçi kişiler bu kabileden çok daha fazla. Bu durum öğrenci tarafının umutsuzluğa kapılmasında, değersiz hissetmesinde çok önemli bir etken. Sayfa 245- 246’daki soruları herkesin belli zaman aralıklarında açıp okuması gerektiğini düşünüyorum gerçekten çok kıymetli. Ayrıca yazarın her bilinç düzeyindeki kişi davranışına da yer vermesi çok güzel. Bilinç geçişlerine ilişkin literatürde birçok görüş yer almasına rağmen en anlamlı gelen 7 nefis mertebesi ile ilişkilendirilmesi oldu. Bizler batıdan gelen her şeyi mükemmel ve en doğru olduğunu zannederken asıl bizi tamamlayan tabiki kendi kültürümüze uygun olan oluyor. Burada da yine ülkemizin akademik yetersizliği ortaya çıkıyor. Makalede akademik oluşun her aşaması verilmiş

ve kişide hiçbir soru işareti bırakmamış. Birçoğu tecrübe etmediğim şeyler fakat kişinin önünü görebilmesi çok güzel bir duygu. Mücadele etmesi gereken şeyleri bilebilmek bu kabilenin uç noktalarını fark edebilmek çok kıymetli şeyler. Bu makale bir başucu makalesi olarak daim olacaktır. Her okumanın farklı düşünceler barındıracağına eminim. Böyle bir konuyu ele alarak bizlere farkındalık oluşturduğu, yol gösterdiği için yazara teşekkürlerimi sunuyorum...

Şeyma PARLAK

Makale, yine Atilla Yüksel Hocanın kaleminden çıkan harika tespit ve uyarılarla dolu. Özeleştiriyapabilen herkesin ciddi kazanımlar elde edeceği bir makale olduğunu düşünüyorum. Doktorayı bitirmeden önce bu satırları okuyabildiğim için gerçekten çok iyi hissediyorum. Sosyal bilimlerin içinde bulunduğu debdebeli karmaşası, kendini tekrar eden, bir şey yapmış olmak için yapılan ve içi boşalmış bir yığın araştırmanın sebeplerini enine boyuna tartışılmasını okuduk. Her satırını pür dikkatle okuyup, iyice sindirmek ve üzerinde derince çek etmek gerekiyor bazı noktaları. Makalenin ismini ilk okuduğum zaman hiçbir çağrışım yapmadığı için çok merak etmiştim. Sonrasında tecrübeler dayalı olarak akademiye üç bilinç hali olarak bölümlenmesinden kaynaklı olduğunu öğrenmiş olduk. İlk olarak benmerkezci, taklitçi ve bağımlılık halidir. İkincisi hal uyanma, yaratıcılık, bağımsızlık halidir. Üçüncü hal ise var etme, yaratmayla ilgili derin bilinç halidir. Bu üç halin varlığı üç kere doğmak olarak başlığa yansımış ve tam olarak manasına uygun anlaşılmaktadır. Bu makalede ifade edilenlere ilave olarak Türkiye’de lisansüstü eğitim sürecinin, yazılan tezlerin, makalelerin, hakemlerin, dergilerin ciddi bir elek sistemine ihtiyacı vardır. Önüne gelenin tez yazması, yayın yapması, intihal olayları ve daha nice sorunlar bir kartopu gibi büyüyerek üzerimize doğru gelmektedir. Sorunlar saymakla bitmez. Bu yüzden yine yapılacak en iyi şey kendimizden sorumlu olduğumuzu unutmuyarak ve bu sorunları artık okuyup öğrenmiş birileri olarak kendi üzerimize düşeni en iyi şekilde yapmak...

Zuhal KAYAR

Bu çalışmanın akademisyelerin, lisansüstü eğitim alan öğrencilerin ve akademisyen olmak isteyen adayların mutlaka okuması gereken bir çalışma olduğunu düşünüyorum. Şu anki bilinç halimle ve doktora eğitimim bittikten sonraki bilinç halimin ne ölçüde değiştiğini görmek için doktoradan mezun olduktan sonra yeniden okumayı planlıyorum ☺

Yazar bu çalışmasında Sosyal Bilimler alanında araştırma konusu olarak çok fazla çalışılmayan bir konuyu ele almıştır: Araştırmacının varlığı, akademik bilinci ve olma süreci. Yazar akademik gelişim ve olma sürecinin doktora derecesi almakla bitmediğini, aksine olma sürecinin doktoralıların kabul edildiği epistemik kabiledede devam ettiğini vurgulamıştır. Kişilerin yaratma aşamalarında ilerlerken bilinci ve bilme şeklinin de gelişip değiştiğini ve bilinç geliştikçe kişinin de geliştiğini belirten yazar farklı bilinç hallerinin kişinin akademik konulara bakması ve anlamasını sağlayan bakış açısını da dönüştürdüğünü vurgulamıştır. Doktora sürecinin tamamlayarak evrensel akıl, mantık, vicdan ve irfan sahibi olmak isteyen bir kişinin değişik dünya görüşü, akıl ve bilinç seviyeleri ile karşılaştığını belirten yazar, kişinin ulaştığı her yeni bilinç seviyesini yeniden bir doğma hali olarak ele almıştır. Bir akademisyenin olma yolculuğunda birkaç defa daha yeniden doğacağını ve bir akademisyenin ancak bu yeniden doğmalar ile bilimsel çalışmalarda bireycilikten toplumcu akla oradan da evrensel akla ulaşabileceğini belirtmiş ve bu yolda üç kere doğabileceğini vurgulayarak bunları üç madde halinde sıralanmıştır:

- Birincisi hayata, aileye ve geldiği topluma, kültüre, ön eğitime doğmak
- İkincisi egemen ve geleneksel düşüncenin hakimiyetindeki doktora eğitiminde iken bilime, hakim bilimsel yöntem ve uygulamalarla biçimlenerek doğmak
- Üçüncüsü ise kökten değişimi gerektiren “kişinin kendinden doğması” yani akademik bakış ve yaşamına kendi özgür düşüncesi ve aklıyla biçim vermesidir.

Çalışmanın amacından yola çıkarak yazar, akademide üç bilinç halinden bahsetmiştir: Benmerkezci, Ferdietçi Hal; Duyarlaşma Hali; Derin Bilinç Hali. Akademisyenin bilinç halinin değişip geliştikçe, yaptığı çalışmaların da amacının farklılaştığını ifade etmiştir. Birinci bilinç halindeyken yapılan araştırmanın amacı akademik kariyerde ilerlemek, prestij, güç statü ve

kendine yer edinmek; İkinci bilinç halindeyken yapılan çalışmaların amacı bilime ve bağlı olunan alana katkı sağlamak; Üçüncü bilinç halindeyken yapılan çalışmaların amacı ise evrensel fayda sağlamaktır. Daha sonra yazar akademide olma sürecini ele almıştır ve bu sürecin yalnızca yayın yapmakla veya atıf almakla sağlanamayacağını, çünkü araştırma yeteneklerinin bunlara ek olarak kişinin yaşam amacını bulma becerisi, bunu işle uyumlandırması ve kişisel gelişimi için kendi bilincini dönüştürebilme becerisi ile bağlantılı olduğunu vurgulamıştır. Kişilerin içinde buldukları koşullar değiştikçe bilinçlerinin de değiştiğini belirten yazar her değişim sonucunda da yeni bir bilinç, benlik, düşünme şekli, anlama ve algılama seviyesinin ortaya çıkacağını ifade etmiştir. Akademik gelişim yolculuğunda da akademisyenin sadece akademik statüsü ve akademik kimliğinin değil; bilincinin, benliğinin ve görüşünün de değiştiğini vurgulamıştır. Akademisyen olma sürecinde kişinin kaza, hastalık vb. gibi hayatını değiştiren çeşitli travmalar yaşayabileceğini ancak bu durumların kişinin bilimsel görüşünde niteliksel değişimlere yol açabileceğini vurgulayan yazar bu tür olayların kişinin akademik rotasını da değiştirebileceğini ifade etmiştir. Bir doktora öğrenciliğinden bilinçli, irfan sahibi, topluma faydalı bir akademisyen olma sürecinin bir sürü aşama içeren bir süreç olduğunu ve kişinin bir araştırma konusundaki bilincinin doktora sırasında olduğundan önemli ölçüde farklılaştığını ifade etmiştir.

Daha sonra yazar bilimsel bilinç hallerini, yukarıda da bahsedilen akademisyenlerin üç bilinç hali (Benmerkezci, Ferdietçi Hal; Duyarlaşma Hali; Derin Bilinç Hali) ile bağdaştırarak yakaza, uyanış ve bilgesellik halleri olmak üzere üç başlık altında ele almıştır. Akademisyenin sahip olduğu bilinç hali bir araştırmacının hangi yöne gideceğini ve nasıl davranacağını veya davranmayacağını belirlemektedir. Çalışmada, bu bilinç hallerinin değişip geliştikçe akademisyenlerin bağımsızlıklarının arttığı ve akademik çalışmalarının amaçlarının da değiştiğini görmekteyiz. Örneğin, Yakaza hal bilincindeki bir akademisyenin amacı sadece yayın üretmek iken, bilgesellik hali bilincine ulaşan bir akademisyenin amacı başkalarına fayda sağlamak ve ilham vermektir.

Doktoradan mezun olduktan sonra kişinin, bulunduğu bilinçten başka bir bilince geçmesinin zaman alabilecek bir süreç olduğunu ifade eden yazar yeni ortama alışana ve kendini rahat hissedene kadar kişinin eski bilinç halinde kalmaya devam edebileceğini vurgulamıştır. Yazar bu arada kalınan dönemi (doktora sonrası yeni bilince geçmeden önce arada kalınan dönem) eşiklik olarak tanımlamış ve yeni bilince ulaşmak için kişinin kendini zihinsel olarak hazırlaması gerektiğinin altını çizmiştir. Bu akademisyen “olma” sürecinin kişinin yeni statüsü ile bütünleşmesi, kaynaşması ile tamamlanacağını belirterek çalışmayı sonlandırmıştır.

İpek CAMUZ BERBER

“Eleştirilmeden kabul edilen bilgi” sosyal bilimler için önemli bir tehdit oluşturmaya devam ediyor. Çok az sayıda akademisyen kendinden öncekine karşı çıkıyor, eleştirme, meydan okuma ve rakip olma cesareti gösterebiliyor. Kısaca, sosyal bilimler henüz adı konmamış garip bir nevrozdan mustarip. Hatta ve hatta toplumsal hayata “yardım” yerine bilakis “engel” olmaktan ve mevcut tüm küresel sorunlarımızın ortaya çıkıp büyümesinden büyük oranda sorumlu görülüyor. Sosyal bilimler alanı neden ve nasıl bu kadar sorunlu hale geldi? Hayata dokunmayan yayın üretmenin nedenleri neler ve bu sorunlu hal gerçekten kalıcı bir sorun mu, yoksa geçici mi? Son üç yüz yıldır hakim olan, sorunların ancak alt parçalara ve daha da alt parçalara bölünerek çözülebileceği şeklinde özetlenebilecek bilinç endüstrisinin “analitik akıldan ayrılmama” doktrini mevcut durumun temel nedenleri arasında sayılabilir. Mevcut araştırmalar, “olma” sürecinde doktora sisteminin nasıl çalıştığını, adayların birbirini izleyen doktora aşamalarında nasıl ilerlediğini ve nelerle mücadele ettiğini, doktora adaylarının akademik tutkularının, özlemlerinin, niyetlerinin, isteklerinin, motivasyonlarının, ontolojik hedeflerinin, arayışlarının ve kendilerinden beklenenlerin neler olduğunu incelemiştir. Akademik gelişim ve olmada sürecin doktora derecesi almakla bitmediği, aksine olma sürecinin sadece doktoraların kabul edildiği o “görünmez okulda” ya da “epistemik kabiledede” devam ettiği açıktır. Ayrıca doktora derecesi için verilen eğitimin içeriği, geçirilen süre, izlenen süreç ve bilinç endüstrisinin bu süreçte

yetişmekte olan genç akademisyene aşıladığı “koşullu analitik bilinç” yanlış olabilir. Belki de bu yanlış bilinç akademinin mevcut halinin ve toplumun yaşamakta olduğu sorunların baş mimarlarından biri olabilir. Büyük ölçüde tek başına, dikenli, izole, oldukça militarist ve bağımlı doktora eğitimi sürecinin tamamlanmasının ardından, evrensel akıl, mantık, vicdan, izan ve irfan sahibi bir bilim insanı olmak isteyen kişi, değişik dünya görüşü, akıl ve bilinç seviyeleriyle karşılaşacaktır. Bu temaslar, beraberinde yaşanan değişim ve doğuş kişiyi gömülü olduğu şartlandırılmış bilinç hakkında farkındalığa getirebilir. Akademide üç bilinç halinden bahsetmek mümkündür. Birinci hal benmerkezci, ferdiyetçi haldir. Bu haldeyken yapılan araştırmanın amacı akademik kariyerde ilerlemek, prestij, güç, statü, ve kendine yer edinmektir. İkinci hal duyarlılaşma halidir. Bu haldeyken araştırma “bilime, bağlı olunan alana katkı sağlamak için yapılır.” Üçüncü hal ise derin bilinç halidir. Bu halde araştırma “evrensel fayda” sağlamak içindir.

Doktora sürecinde kişisel başarıyı amaçlayan; danışmana, ilgili disiplinin ve egemen yöntembilimin kurallarına bağımlı bilinç hali kaçınılmaz olarak yapılan araştırmanın amaç, yöntem ve çıktılarını biçimlendirilecektir. Koşullu bilinç halinin esaretini kırıp bağımsız bir akademisyene dönüşmeyi başaran, yeniden doğan kişinin araştırmasını biçimlendiren ise içine girdiği yeni bağımsız bilinç halinin öncelikleri ve bu bilinç halinin değerleri olacaktır. Ferdiyetçi doktora öğrencisinden toplumsal ve/veya evrensel akıl, mantık, izan, vicdan ve irfan bir bilim insanına dönüşmek, "kuantumun sabit bir durumdan diğerine sıçramasıyla devam eden açık bir sisteme" benzetilebilir. Akademik gelişim yolculuğunda akademisyenin sadece akademik statüsü ve akademik kimliği değil bilinci, benliği ve görüşü de değişecektir. Yayın yapmak kısır bir gelişimdir, elbette ki bilgiyi geliştirir ancak kişinin bütünsel gelişimi için yeterli değildir. Dönüşüm, "bilinene farklı açıdan ışık geldiğinde görüşün ve görünenin değişmesidir". Bu yolculuk esnasında ancak bazıları artan öz farkındalıkları sayesinde akıl, mantık, izan, vicdan ve irfan sahibi, etkili bir akademisyen olmayı başarabilir. Yöntem tarafından yönlendirilmiş ham ve kaotik verileri araçsallaştırıp övgü, güç ve prestij için bir an önce faydasız, prematüre yayına değil, “aklı başında” icra edilebilir, vicdanlı evrensel bilgiye, insanlığa faydaya (phronesis) dönüştürebilirler. Başaramayanlar ise ya vasat kalır ya da ayrılır. Kendiyle yüzleşme, kendini eleştirme bilincin ve varlığın zihinsel, ruhsal ve/veya entelektüel olarak derinden sorgulanmasına ve yeniden tasarılanmasına neden olur. Akademik araştırmanın sadece bilgi sağlamak için değil, aynı zamanda kişinin kendini dönüştürme fırsatı için de bir gelişim aracı olabileceği konusunda bir uyanma yaşayabilir. Bazıları böyle bir dönüşümü yaşarken, ferdiyetçilikte kalıp araştırmaya “evrensel” bir yaklaşım sergilemeyen ve gerçek istek, entelektüel kapasite, değer ve yaşam felsefelerini araştırma konularıyla bir araya getiremeyen diğerleri kariyerlerine ara verebilir ya da akademiden tamamen ayrılabilirler.

Bilim insanı olmak bir inşa sürecidir. Edilgen bir doktora öğrencisinden etken, bilinçli, evrensel akıl, mantık, izan, vicdan ve irfan sahibi, sadece kendine değil topluma faydalı bir akademisyen inşası bir sürü aşama, geçiş ve ritüel ihtiva eden bir süreçtir. Yeni bir çevreye ayak basan kişi ya doktoradan miras kalan eski koşullu bilinç halini korur. Ya da doktorada giydirilen bilinç "halini" kısmen veya tamamen bırakarak araştırmaya dönük tutum ve bakış açısını değiştirir. Doktora eğitiminin tabi olduğu bilinç endüstrisince aşılanan koşullu bilinç kadar doktora sonrası dönemde kazanılan yeni bakış açısı ve zihniyet de önemlidir. Çünkü "bilimsel süreçler daha çok araştırmacıların kim ve ne olduklarına yönelik inanç ve ne yaptıklarına göre şekillenir". Bilinç düzeyi, dünya görüşü ve zihin birbiriyle karşılıklı etkileştiğinden, akademik bilinç hali, bir akademisyenin hem “ne yaptığını” ve hem de “neyi neden, nasıl yaptığını” biçimlendirecektir." Akademik bilinç “oluş-bozuluş-yokoluşa” duyarlı bir araştırma pusulası olarak görülebilir. Akademik bilinç, araştırmacının iç benliği ve dış araştırma ortamı arasındaki etkileşimi sonucunda oluşur. Bilinç hali, belirli bir konuya yönelik ilgili bir dizi davranışı tetikleyen tutarlı bir duygu, tutum ve kapsamlı araştırma etiği, bakış açısı ve farkındalık kümesidir. Hal ya da durum "tutarlı bir davranış modeliyle doğrudan ilişkili tutarlı bir duygu ve deneyim kalıbıdır". Bilinç hali "nispeten sabit veya istikrarlı koşullardır".

Başlangıçta, akademiye yeni katılan kişi ferdiyetçi, içgüdüsel bilinç halinde olacaktır. Öncelikle güvence (örn., doktora derecesi, akademik iş ve unvan vb.,) arayacaktır. Bir anlamda işe girmek

önceliği olacak, girdikten sonra hayatta kalmak, suyun üstünde kalıp yüzebilmek, sörf yapabilmek için yayına gerek duyacaktır. Dalgalanmalarla bazen suyun üstünde bazen altında kalacak, altında olması durumunda hava almak için çırpınmak zorunda olacaktır. Bu arada kişinin girmeyi hedeflediği akademi düzen, istikrar ve sabitliğe sahip, kişiye aidiyet duygusu yaşatan, menfaat ve yarar sunan, kurallara uyanları ödüllendiren uymayanları cezalandıran epistemik bir kabileye benzetilebilir. Döngünün kişisel gelişim, yanıtıcı yaklaşımları fark etme ve araştırmanın özüne yeniden bağlanma ile sonuçlanabilmesi için stresli, şaşırtıcı, zorlayıcı, çoğunlukla sarsıcı ve bazen cesaret kırıcı olaylar, krizler yaşanması gerektiğini bir kez daha hatırlatmakta fayda var. Akademiye toplumsallaşma ve alışma süreci doktoranın başlamasıyla başlar. Doktora tartışmalı bir toplumsallaşma sürecidir. Bağımsız araştırmacı yetiştirmeyi vaat etse de, kişinin yalnızca kendine ait olmayan fikirleri değil, aynı zamanda kendine ait olmayan araştırma tarz ve mantığını da benimsediği bir tür bilinç çatallanmasının, ayrılmasının meydana geldiği bir dönemdir. Başka bir deyişle, doktora, kişinin "bir başkası şeklinde düşündüğü; başkalarının düşünce kalıplarını, değer ve yönelimlerini ve ideallerini benimseme açısından güdülen (heteronom) hale geldiği" dönemdir. Yanlışlık ihtimali bulunmasına rağmen egemen olan bilincin, düşüncenin, yöntemin, yaklaşımın gerçek olarak varsayılmasıdır. Yapabilme becerisini kazanması için öncelikle bu yetersizliğini fark ederek, kabul etmelidir. Yani bilinçsiz yetersizlikten bilinçli yetersizlik aşamasına geçmelidir. Deneme yanılma yoluyla nasıl yapılacağını öğrenebilir ya da gerekli beceri için ilave eğitimler alabilir. Birleştirerek, düzenleyerek öğrendiği açık ve örtük bilgiyi uygulamayı başardığında konuyu içselleştirmiş olur. Schumacher'in öne sürdüğü gibi kişi almaya hazır olmalı, diğer bir ifadeyle "bilen bilinecek olanla ilgili olarak adaequatio 'ya (yeterliliğe) sahip olmalıdır." Bağımsız bir bilim insanı olarak yeni bilincini oluşturması için eski koşullu bilincini terk etmesi gerekir. Akademik hayatta gelenekten ayrılıp yeni bir davranış benimsemeyi tercih etme durumunda gereken süre daha uzundur. Bu süre içinde davranışını değiştirme ihtiyacının farkına varan kişi önce bu yeni davranışı imgelemesi, tahayyül etmesi, sonuçları, olası fayda ve zararları üzerinde tefekkür etmesi, bu yeni davranışa kendini hazırlaması, eylemlerle denemelerde bulunması, eski davranışın alışılmış rahat kalıplarına geri dönüş baskılarına direnmesi, yeni davranışını devam ettirebilmesi için eski davranış kalıbından tamamıyla kopması gerekecektir. Kişi bir yandan iç dünyasında kaygı, güvensizlik, kaos yaşarken, bir yandan da dış dünyasında hiç alışık olmadığı türden çatışmalar yaşayabilir. Farklı olana karşı sergilenmesi olası meslektaş kıskançlığı hatta düşmanlığı, küçük görmeler, yakıştırmalar, dedikodu, alay ve aşağılamalara bağlı hayal kırıklığı, tedirginlik, dargınlık ve hoşnutsuzluk deneyimleyebilir. Diğer faktörlerin yanı sıra, kişi açısından anlamlı bir araştırmaya girişememe, içsel arzular ile geçici akademik unvanlar ve dışta başarılar kazanma iştahı arasında bir dengesizliğe neden olabilir. Dengesizlik sonunda iç mutluluğu, huzuru engelleyebilir. Ana akımdan ayrılarak değişim yoluna giren kişinin bilişsel ve duygusal uyumsuzluk, huzursuzluk, kaos, zorluklar, stresli durumlar, kimlik krizleri, sıkışmışlık ve patlamalar yaşaması ve yalnızlık, aidiyetsizlik hissetmesi çok olasıdır. Ana akım geleneksel araştırmadan sapmanın başlangıçta düşündüğünden daha maliyetli olabileceği konusunda bir farkındalık yaşayabilir. Dönüşen, başkalaşan akademisyen kendi iç kaosunu çözmüş ve birkaç önemli eşiği aşmış olsa da, yeni kazandığı bakış açısı ve anlayışını mevcut kabile içinde ifade edememe ve uygulayamama durumunda gerginlik yaşar.

Bilim insanı olmak, kişinin bilincini bilince getirmek, düşüncesini düşünmek, aklının aklını incelemek, "kendiliğini" bulma ve gerçekleştirme sürecini de içerir. Faydalı keşifler, ilerlemeler ancak ferdiyetçilikten, egonun vesayetinden ve bencilliğinden kurtulmuş, özgür, boyun eğmemiş bilinçler, "kendinde" olanlarca gerçekleştirilebilir. Bu bağlamda akademik bilinç ve hallerinin kişinin akademik bakış açısı ve araştırma eylemindeki tercihlerinin, uygulama ve çıktılarının arkasındaki başat düzenleyici ve yönetici olduğunu iddia etmek yanlış olmayacaktır. Akademik bilinç epistemolojik bakış açısından oldukça farklıdır. Epistemoloji bilme, bulma ve bilgiye sahip olmayla ilgilenirken akademik bilinç olmayla ilgilenmektedir.

Akademisyen olmak nedir? ya da akademisyenlik yoluna girmekteki maksadımız nedir? Sorularına verilecek cevaplar günümüz konjonktüründe; daha fazla yayın yapma, kaliteli dergilerde yayın yapma!, daha fazla atıf alma... vb. çerçevesinde şekillenmektedir. Bu durum, akademisyen adaylarını merak etmediği konuları araştırmaya, birçok eseri okumadan atıflamaya ve geleceğe okunma ihtimali düşük yayınlar bıraktığı düşüncesine sürüklemektedir. Dolayısıyla akademisyen adayının bir kısır döngüye girdiğini söylemek mümkündür. Doktora süresince başladığı söylenebilecek olma süreci, bilim ağacının bir dalından tutmuş kişilerin zihinlerindeki değişim ve dönüşümle birlikte hareket etmektedir. Bu süreçte yer alan kişilerin karşısına "istikrar ve sabitliğe sahip, kişiye aidiyet duygusu yaşatan, menfaat ve yarar sunan, kurallara uyanları ödüllendiren, uymayanları cezalandıran epistemik kabile" çıkmaktadır. Söz konusu kabile, kendi kalıp yargılarıyla sistemi şekillendirme ve kimin bilimsel olduğunu belirleme kudretini kendinde görmektedir. Olma sürecinde ilerlerken kabilenin kuralları çerçevesinde hareket edersen sahte bir değer kazanırken eğer çizilen sınırları, kuralları aşarsan bilimsel olmamakla suçlanma ile karşı karşıya kalırsın...

Atila Hoca, makalesinde akademisyenin olma sürecinde bilinç gelişiminin üç aşamada oluştuğunu vurgulamaktadır. Bu aşamalar bireyin bilimi neden yaptığı! ya da bilimsel faaliyet içerisinde neden bulunduğunu idrak etme düzeyiyle ilgilenmektedir. Bilimi, yapılan araştırmalar düzeyine indirgeyerek örneklendirecek olursak, araştırmaları bireysel hazlar için mi yapıyoruz? Bulduğumuz bilim dalı içerisinde yer alan bir boşluğu doldurmayı hedefleyerek mi yapıyoruz? Yoksa bunların tamamının üzerindeki evrensel fayda peşinde miyiz? Bu bakış açısıyla, akademide yolda olmak deyiminin bilinç seviyemizin evrensel fayda ya da "derin bilinç" evresine dönüştürülme çabası olduğunu söylemek mümkündür. Epistemik kabile ya da Hüsamettin Arslan Hoca'nın tabiriyle "epistemik cemaat" tarafından belirlenmiş olan sınırlar, günümüz anlayışında bireyleri derin bilinç seviyesine ulaşmaktan çok, unvan peşinde koşmaya, niteliği düşük yayın yapmaya ve ulaşılan unvanlar sonrası durağanlaşma ve çürümeye sevk etmektedir. Şu aşamada ben farklı olacağım düşüncesiyle sadece eleştiri yaparak bu müesses nizami aşmak zor görünmektedir. Aynı şekilde epistemik cemaatin sınırlarını aşmak için direk bir mücadeleye girişmek de zor görünmektedir. Ancak eğer sistemin içerisinde yer alarak, onun gereklerini olması gerektiği gibi (kaliteli yayın yapmak, gerçekten merak ettiğini araştırmak vb.) yerine getirerek mücadele etmeye çalışılırsa başarılı olmak düşünülebilir. Bunu yerine getirebilmek için ise Fuat Sezgin Hoca'nın günlük çalışma saatini hatırlayarak hareket etmek gerekmektedir.

Öğr. Gör. Ramazan Rüçhan KAYA